

ouders maken plannen

Zal mijn kind zijn/haar weg in het leven vinden? Redt mijn zoon of dochter het straks wel als hij/zij er alleen voor staat? ... Alle ouders maken zich zorgen over de toekomst van hun kind.

Lief VANBAEL ■

MMaar ergens in hun achterhoofd, in hun ouderhart weten de meeste ouders dat het allemaal wel goed zal komen. Dat ze dit kind met een gerust hart kunnen achter laten. Dit is echter niet zo als je een kind met een handicap hebt. Je weet dan dat de kans groot is dat dit kind het nooit alleen zal redden. Dat er altijd zorg, begeleiding, ondersteuning zal nodig zijn. De gedachte dat er een dag komt dat je je kind volledig aan de zorgen van anderen moet toevertrouwen boezemt ouders grote angst in.

Veel ouders van een kind met een handicap willen niet bij de pakken blijven zitten en zoeken antwoorden op de vraag: 'Wat kunnen we nu al ondernemen zodat ons kind later alle zorg, alle warmte, alle comfort, alle betrokkenheid kan ervaren zoals wij dit steeds voor ogen hadden?' Luc en Lieve zijn met deze vraag alvast aan de slag gegaan ...

Lieve: Lotte is 31 jaar, de middelste uit een gezin van drie. Zij heeft nog een oudere zus en een jongere broer. Lotte heeft de diagnose autisme en heeft psychische problemen omdat ze het moeilijk heeft om haar handicap te aanvaarden. Lotte woonde een tijd in een voorziening, maar daar voelde ze zich niet veilig. Samen met haar gingen we op zoek naar een andere woonvorm. Nu woont ze, samen met zes andere

mensen, in een huis in de stad. Lotte wordt ondersteund door het Iliasproject van Heder. Hier voelt ze zich goed en wij zijn erg tevreden over de warme zorg die ze krijgt.

Luc: Ilias staat voor Inclusief Leven in Antwerpen en Stad. Lotte kan er vrij zelfstandig functioneren. Als zij zich

goed voelt, kan ze best veel aan. Van enkele huisgenoten die een bewindvoerder hebben, hoort Lotte wel eens dat dit toch niet altijd zo vlot verloopt. Zij vroeg ons uitdrukkelijk om er voor te zorgen dat zij niet onder bewind komt te staan. Met deze wens willen wij rekening houden. Omdat Lotte bij een aantal zaken, zoals haar financiës,

ondersteuning nodig heeft, denken wij aan een zorgvolmacht. Maar wij weten dat dit voor mensen met een handicap niet vanzelfsprekend is. Daarom staken wij ons licht op bij de notaris. Op basis van de informatie die wij konden geven, meent de notaris dat er in principe voor Lotte een zorgvolmacht mogelijk is. Hij vroeg wel om een attest van de psychiater te bezorgen. Dan volgt er nog een gesprek met Lotte erbij. Lotte wil ons, zolang het mogelijk is, als volmachtdragers aanstellen. Zij ziet haar zus en broer als onze opvolgers.

Lieve: We hebben er samen over gepraat. Eigenlijk waren de zus en broer van Lotte vooral opgelucht omdat deze regeling minder complex lijkt dan dat ze verwacht hadden. Wij weten dat haar zus en broer zich altijd om Lotte zullen bekommeren. Maar ze hebben allebei ook hun eigen leven, hun gezin. Door nu al zoveel mogelijk goed te regelen, willen we er voor zorgen dat de zorg voor Lotte later voor hen haalbaar is. Onze andere kinderen voelen zich nu vooral gerustgesteld omdat ze later niet voor onvoorziene zaken komen te staan

Luc: Een tiental jaren geleden stapten wij al eens naar een notaris met de vraag of we al iets konden veilig stellen voor de toekomst van Lotte. Op zijn voorstel hebben we toen twee zaken geregeld: een restlegaat en een eenvoudige testament. Moest Lotte overlijden dan zal haar deel van de erfenis onder gunstiger voorwaarden naar haar zus en broer (of hun erfgenamen) kunnen gaan. De suggestie van de notaris was toen ook om voor Lotte slechts het verplichte minimale deel van de erfenis te voorzien. In die tijd leek iedereen er nogal gerust in dat de gemeenschap wel voldoende voor mensen met een handicap zou zorgen. Maar de tijden zijn veranderd. Daarom willen we ons testament wijzigen. Lotte heeft huisgenoten die enkel een tegemoetkoming krijgen. Als alle woon- en leefkosten betaald zijn, blijft er van de tegemoetkomingen maar bitter weinig over. Wie de kans heeft om zijn kind financieel te ondersteunen doet dit toch.

Lieve: Bovendien voelden wij er ons ook niet goed bij dat Lotte minder van ons zou erven dan haar zus en broer. Dit is pijnlijk voor Lotte. Stel dat het testament wordt voorgelezen en zij

zou vernemen dat ze enkel het minim gedeelte krijgt. Lotte begrijpt veel. Wij willen liefst al onze kinderen gelijk behandelen. De zorgvolmacht biedt ook alle mogelijkheden om goed met de middelen om te gaan.

Luc: Recent ben ik op pensioen gegaan. Een paar van onze vrienden zijn onverwacht overleden. Het kan dus rap gaan. Je denkt dan: 'dit is het moment om onze financiële situatie te bekijken en een aantal regelingen te treffen.' Een paar jaar geleden volgden we een infoavond van Gezin en Handicap waar Kristof Delobelle van Lemon Consult het had over het nieuwe erfrecht en mogelijke opties voor gezinnen met een zorgkind. Die man gaf ons veel vertrouwen en wij hebben een afspraak met hem gemaakt.

Handiscoop: Lemon Consult is een commercieel bedrijf. Aan hun diensten hangt wel een kostenplaatje.

Luc: Dat is zo. Maar zij zijn wel een onafhankelijke organisatie voor financiële en familiale planning, met een vergoeding door de FMSA. Zij hebben dus van het bankwezen een erkenning om deze dienstverlening op te nemen. En dat is toch een garantie. De reden waarom je op zo'n deskundigen een beroep doet, is ook om je situatie te analyseren en je financiële planning te optimaliseren. De winst die je kunt hebben door de successierechten te beperken, is vaak heel wat groter dan de kostprijs van een advies. Na een grondige analyse van onze financiële en familiale situatie stelde Kristof een aantal mogelijkheden voor. Wat we daarmee doen, is aan ons. Wij hadden nog verder kunnen gaan in de optimalisatie van onze financiële planning, maar we hebben niet gekozen om bijv. een maatschap op te richten. Wij wilden vooral niet te technisch gaan om het niet te ingewikkeld te maken voor onze nabestaanden. Omdat Lotte wel goed beseft wat er gebeurt, zijn wij snel op het spoor van de zorgvolmacht terecht gekomen

en van een nieuw testament in functie van onze financiële situatie. Wij willen het stap voor stap aanpakken.

Lieve: Om nog eens op Lemon Consult terug te komen. Er hangt inderdaad een prijs aan hun advies. Maar zij analyseren je financiële situatie dan ook heel grondig. Wij hadden echt het gevoel dat Kristof ruim de tijd voor ons nam en met veel empathie naar ons luisterde. En als we toe zijn aan een volgende stap, kunnen wij altijd opnieuw bij Lemon Consult terecht. Kristof heeft ons duidelijk gemaakt dat je een aantal zaken alleen maar proactief kunt aanpakken. Neem nu dat restlegaat. Na je

” Wij willen er voor zorgen dat de zorg voor Lotte later haalbaar is. ”

overlijden is het te laat, dan kun je zo'n zaken niet meer regelen. Nu de zaken voor Lotte goed plannen, geeft ons gemoedsrust. En het is vooral een geruststelling voor onze andere kinderen. En dat verdienen ze, ze hebben vroeger al te vaak aandacht moeten missen.

Infomomenten

Gezin en Handicap organiseert hier en der in Vlaanderen infomomenten over het thema erfrecht. Op de agenda voor dit voorjaar (webinar of live):

- Erfrecht: 24/2 (Zellik) en 25/2 (Brugge, in samenwerking met Similes)
- Een erfenis regelen voor je enig kind met een handicap: 10/3 (Gent)
- Invloed van een erfenis op de tegemoetkomingen: 28/4 (webinar)

Informatie en inschrijvingen: Gezin en Handicap, 03 216 29 90, www.gezinenhandicap@kvg.

Restlegaat

De kans is reëel dat je zoon/ dochter met een handicap geen kinderen zal hebben. Wanneer je kind overlijdt, komt zijn/haar vermogen terecht bij de wettelijke erfgenamen. Meestal zijn dat de broers en zussen. Het tarief van de successierechten voor broers en zussen is 25%, 30%, 55% (naargelang het vermogen). In deze situatie is een 'restlegaat' bijzonder interessant. In eerste instantie krijgt je kind met een handicap evengoed zijn/haar deel van de erfenis. Maar je kunt laten vastleggen dat wat er nog overblijft van jouw erfenis, na het overlijden van je kind met een handicap, naar bijv. de broers of zussen (of hun wettelijke erfgenamen) zal gaan. De successierechten liggen dan een pak lager (tarief 'rechte lijn': 3%, 9%, 27%). Wil je liever schenken dan kan dat met een 'restschenking'. Voor meer informatie kun je bij een notaris terecht.

Voorzien in levensonderhoud

Nogal wat ouders vrezen dat het vervangingsinkomen van hun kind niet voldoende zal zijn om alle kosten te betalen. Nu kun je financieel nog bijspringen als je de mogelijkheden hebt. Maar later? Een optie is een testament op te stellen of te schenken 'in het voordeel van een derde'. Daar koppel je vervolgens een 'last' aan. De last kan bestaan uit een periodieke uitkering; een rente, een verplichting om je kind te onderhouden; ... Let wel op dat zo'n schenking of periodieke uitkering niet gezien wordt als een inkomen, want dan heeft dit gevolgen voor de tegemoetkomingen. Je goed informeren is de boodschap!

PATRIMONIUM 2020

In de samenleving is het begrip 'zorgvolmacht' al goed ingeburgerd. In feite gaat het om de 'buitengerechtigde bescherming', voorzien in de wet van 17 maart 'tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid' (wetgeving bewindvoering).

In de regelgeving is voorzien dat, negen jaar nadat deze wetgeving in voege ging, ze moet geëvalueerd worden. Samen met zijn studenten onderzocht Prof. Dr. Tim Wuyts (docent UHasselt) alvast of de doelstellingen die de wetgever bij de invoering van de zorgvolmacht voor ogen had ook effectief in de praktijk bereikt worden. In het boek 'Patrimonium 2020' worden de resultaten van dit onderzoek uitgebreid toegelicht. Een notaris, een vrederechter en een bankier lichten hun ervaringen met de zorgvolmacht toe.

Patrimonium 2020 kost 110 euro

Patrimonium 2020, ISBN 9789048639953, uitgeverij Die Keure.

Zorgvolmacht

Iedereen van ons die (nog) 'wilsbekwaam' is, kan op elk moment een 'zorgvolmacht' laten registreren. Je geeft dan aan iemand die je vertrouwt (of meerdere personen) een 'volmacht' om jouw vermogen te beheren en beslissingen over jou te nemen (bijv. over een opname in een woonzorgcentrum). Die volmacht kan onmiddellijk ingaan of op het moment dat je niet meer wilsbekwaam bent. Op deze manier vermijd je (of stel je uit) dat er een bewindvoerder moet aangesteld worden. Een notaris kan je helpen met het opstellen van een zorgvolmacht. De zorgvolmacht moet wel geregistreerd worden in het Centraal Register van Lastgevingen. Dit kan bij de notaris of bij de griffie van het vrederegerecht van je verblijfplaats.

Nogal wat ouders hopen met de zorgvolmacht te vermijden dat er voor hun kind met een handicap een bewindvoering moet aangevraagd worden. Omdat de grens tussen 'wilsbekwaam' en 'wilsonbekwaam' echter niet altijd eenvoudig te trekken is, vragen notarissen meestal om een attest van een arts, psycholoog of specialist voor te leggen wanneer ze twijfelen over de wilsbekwaamheid van je kind.

Weet wel dat je met een zorgvolmacht juridisch handelingsbekwaam blijft. Je bent dus niet beschermd tegen oneerlijke praktijken, je kunt nog altijd je vermogen beheren, contracten ondertekenen, ...